

стрибки, як правило, займали більш високі місця (за виключенням мексиканки Лопес).

Аналізуючи показники трудності довільних комбінацій гімнасток в минулому Олімпійському циклі слід відмітити помітну тенденцію де їх зростання.

Результати проведених досліджень дозволили зробити наступні висновки:

І. Визначені показники трудності опорних стрибків і довільних комбінацій на снарядах багатоборства гімнасток на ХХУІІ Олімпійських Іграх в Сіднеї

2. Успішність виступів спортсменок на змаганнях в значній мірі залежить від показників трудності змагальних комбінацій, особливо це стосується спортсменів груп Д і Е, наявності спеціальних з'єднань (Д, Е) і спеціальних вимог

3. Визначена динаміка показників трудності на снарядах багатоборства у жінок в Олімпійському циклі, яка свідчить про тенденцію до зростання кількісних характеристик змісту елементів трудності в довільних комбінаціях спортсменок провідних гімнастичних держав Світу.

Література

1. Смолевський В.М., Гавердовський Ю.К. Спортивная гимнастика. К., "Олимпийская литература", 1999. - 462с.

2. Спортивная гимнастика (девушки). Программа для СДЮШОР и ШВСМ. - М., 1986.- 144с.

3. Шахлин Б. Олимпийская тропа 2000 года. Олімпійський спорт і спорт для всіх: проблеми здоров'я, рекреації, спортивної медицини та реабілітації. Тези доповідей ІУ Міжнародного наукового конгресу. - К., Олимпийская литература, 2000, с.689

Annotation

In the article the parameters of difficulty of compositions gymnast - finalists of Games ХХУІІ of the Olympic in Sydney and achievements in sport sportswoman of a national team of Ukraine are certain. The parameters of difficulty on shells all-round at the women in a Olympic cycle are indicated which testify to the tendency to ascending the quantitative characteristics of the contents of elements of difficulty in arbitrary combinations sportswoman.

НОВИЙ ПІДХІД ОЦІНЮВАННЯ ЗМАГАЛЬНИХ КОМПОЗИЦІЙ В ПАРНО-ГРУПОВІЙ АКРОБАТИЦІ

АНДРІЙ БУРАК

Львівський державний інститут фізичної культури

На сьогодні, як відомо, Міжнародна Федерація гімнастики (ФІЖ) складається, з 5-ти видів спорту, які представлені відповідними комісіями, а саме: жіноча та

чоловіча спортивні гімнастики, художня гімнастика, стрибки (батут, міні-трамп, стрибки на доріжці), спортивна аеробіка. Тому перед спортивною акробатикою, як структурною одиницею ФІЖ, постало питання перегляду діючих правил змагань.

З настанням нового Олімпійського циклу комісія по спортивній акробатиці ФІЖ представила Кодекс Оцінок, який вступив в силу з 2-го січня 2000 року. До нього додаються виправлені та доповнені таблиці Складностей елементів та Суддівська Хартія.

Працюючи над змістом нового Кодексу Оцінок, комісія по спортивній акробатиці прийняла до відома розпорядження і побажання Виконавчого комітету ФІЖ, що були опубліковані у 1998 році. Особлива увага була приділена тому; щоб Кодекс Оцінок:

- залишався без змін мінімум 6 років;
- співпадав, де це можливо, з правилами інших дисциплін гімнастики;
- міг застосовуватись для спортсменів широкого вікового діапазону та різного рівня підготовленості;
- стимулював підвищення артистизму виконання вправ та включав артистизм як компонент загальної оцінки;
- передбачав систему оцінки вправ декількома суддівськими бригадами.

До найбільш важливих змін положень Кодексу оцінок в порівнянні з попередніми правилами змагань відносять:

- відмова від системи бонусів!;
- введення нової системи оцінювання виступів спортсменів;
- введення нової системи суддівства;
- зміна Суддівської Хартії;
- реорганізація Таблиць Складностей;
- розробка вимог для учасників стосовно артистичності композиції та зовнішнього вигляду;
- зміна структури змагань;
- виключення можливостей протесту.

Розглянемо детальніше ці положення. Недосконалу систему бонусів як систему стимулюванню складності виступів (в межах 0,3 бала) замінено обмеженим коефіцієнтом труднощі як цілої композиції, так і індивідуальних елементів (на відміну від попередніх правил, де це положення лімітувалось 1 балом).

Нова система суддівства призвела до змін в складі суддівської бригади. Зараз кожен з видів спортивної акробатики оцінює бригада з II суддів:

- голова суддівської бригади;
- судді по труднощі - 2 суддів;
- судді по виконанню - 4 судді
- судді по артистизму - 4 судді

Судді по виконанню оцінюють (від 0 до 810.0 балів) техніку виконання елементів, включаючи падіння; судді по артистизму оцінюють (від 0 до 905.0 балів) артистизм, оригінальність, композицію та зовнішній вигляд учасників. Судді по труднощі визначають складність композиції за допомогою таблиць складності та діаграм, зв'язуючи фактично виконані елементи та зв'язки з представленими в описанні. Елементи, які виконані, але не співпадають за змістом описання труднощі не збільшують та не покривають собою спеціальні вимоги. Це положення виключить можливість виникнення подвійних тлумачень змісту виконаних елементів. Для можливості ведення тренерами та спортсменами стратегічної боротьби під час змагань дозволено подавати до 5 варіантів опису однієї композиції. Несвочасне подання опису карасться знижкою 0,3 бала.

Вимоги до оцінювання техніки виконання стали більш точними. Новий Кодекс Оцінок передбачає 5 типів помилок:

- дрібна - знижка 0,1 бала
- середня - знижка 0,2 бала
- значна - знижка 0,3 бала
- груба - знижка 0,5 бала
- падіння та спотворення елементів - 1,0 бал

Для кожного типу помилок ґрунтовно визначені критерії оцінювання.

Остання редакція Кодексу Оцінок чітко визначила критерії оцінювання та артистизму

Критерії виконання.:

- ефективність та логічність початку та закінчення елементів;
- точність ліній та форм елементів;
- амплітуда рухів (гнучкість та можлива повнота);
- стабільність балансових елементів;
- висота темпових елементів;
- контроль при приземленнях;
- впевнена, ефективна ловля та кидання;
- точність обертання.

Критерії артистизму:

- якість та оригінальність у постановці вправ;
- синхронність музики та рухів;
- логічність та синхронність рухів партнерів та їх взаємодія;
- естетичне подання вправи;
- естетичність зовнішнього вигляду;
- росто-вагове співвідношенню партнерів;
- культура рухів.

Нова система суддівства передбачає отримання результату змагальної вправи з суми трьох оцінок: середньої оцінки за техніку виконання, яку виставляють судді

відповідно до трудності; середньої оцінки за артистизм, оригінальність, композицію та зовнішній вигляд, складність композиції, яку визначають судді по трудності.

Кінцеву оцінку за виступ пари чи групи оголошує голова суддівської бригади, роблячи знижки за невиконання спецвимог, часу фіксації балансових елементів (0,3 бала за кожну незафіксовану секунду), різниці у рості партнерів (за невідповідність 0,4 бала для дорослих і 0,2 бала для юніорів), несвочасне подання опису вправ (0,3 бала).

При написанні Кодекс Оцінок 2001 року був зорієнтований на Технічний регламент Міжнародної Федерації гімнастики. Це дасть змогу, при сприятливих умовах для спортивної акробатики використовувати нові правила на Олімпійських Іграх під егідою ФІЖ.

Нова система оцінювання виступів спортсменів сприятиме росту складності, як парно-групових так і індивідуальних елементів, стимулюватиме підвищення артистизму виконання вправ не тільки у спортсменів високого класу, а й у початківців та акробатів середньої ланки

Введення нової системи суддівства змагань двома незалежними групами суддів водній суддівській бригаді спростить працю суддів м наблизить оцінку до показників високої об'єктивності.

Кодекс оцінок видання 2001 року дає можливість змагатись на рівних параметрах та групам із значними показниками різниць росту та ваги.

Література

- 1 *Акробатика. Правила змагань МФСА. Манчестер. 1997.- 68 с.*
- 2 *Кодекс оценок 2001. Спортивная акробатика. МФГ.*
- 3 *Code of points sports acrobatics 2001 – 2004. Tables of difficulty. FIG. August. 2000.*

Annotation

The article analytically considers new system of an assessment group exercises concerning changes in the international rules of competitions on sports acrobatics as a kind of sports FIG.

ПОКАЗНИКИ СПЕЦІАЛЬНОЇ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВЛЕНОСТІ ПРОВІДНИХ ГІМНАСТОК УКРАЇНИ НА ПЕРШОМУ РОЦІ ОЛІМПІЙСЬКОГО ЦИКЛУ

КОСТЯНТИН ПЕТРЕНКО, ГАЛИНА ТИРИК

Львівський державний інститут фізичної культури

Відоме, що кожний річний цикл Олімпійського чотириохріччя мав свою специфічну спрямованість. Для першого після Олімпіади року характерним є розробка нових модельних комбінацій і створена для їх реалізації необхідного